

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การค้นคว้าแบบอิสระเรื่อง การใช้แบบฝึกการเขียนภาษาอังกฤษจากการควบคุมไปสู่การเขียนอิสระ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อสร้างแบบฝึกการเขียนภาษาอังกฤษจากการควบคุมไปสู่การเขียนอิสระ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และเพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนก่อนและหลังการสอนด้วยการใช้แบบฝึก กลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2544 โรงเรียนมูลนิธิมหามหาสารคาม 5 อำเภอ แม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 14 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าประกอบด้วย (1) แบบฝึกการเขียนภาษาอังกฤษจากการควบคุมไปสู่การเขียนอิสระ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 10 แบบฝึก ใช้แบบฝึกละ 60 นาที โดยผู้ศึกษาสร้างเอง (2) แบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ใช้วัดผลก่อนเรียนและหลังเรียน จำนวน 20 ข้อ โดย ผู้ศึกษาสร้างขึ้นให้สอดคล้องกับแบบฝึกการเขียนภาษาอังกฤษ และคำชี้แจงการใช้แบบฝึกการเขียนภาษาอังกฤษ จากการควบคุมไปสู่การเขียนอิสระ สำหรับให้ครูศึกษาก่อนสอน ซึ่งผู้ศึกษาเป็นผู้ดำเนินการสอน และเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน นำเสนอข้อมูลด้วยตารางประกอบคำบรรยาย

สรุปผลการศึกษา

1. ผลการสร้างแบบฝึกการเขียนภาษาอังกฤษ จากการควบคุมไปสู่การเขียนอิสระ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ได้แบบฝึกการเขียนภาษาอังกฤษจากการควบคุมไปสู่การเขียนอิสระ จำนวน 10 แบบฝึก ได้แก่ การใช้ประโยคคำสั่งและขอร้อง จำนวน 2 แบบฝึก การบอกและการถามที่ขึ้นต้นด้วย What is this/that ? จำนวน 2 แบบฝึก การบอกจำนวนคำนามเอกพจน์และพหูพจน์ จำนวน 2 แบบฝึก การถามตอบเกี่ยวกับส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย จำนวน 2 แบบฝึก และการถามตอบเกี่ยวกับอาชีพ จำนวน 2 แบบฝึก แต่ละแบบฝึกใช้เวลาในการสอน 3 คาบ เวลาที่ใช้ในการทดลองสอน 30 คาบ โดยสอนวันละ 3 คาบ คาบละ 20 นาที

2. ผลจากการทดลองสอนโดยใช้แบบฝึกการเขียนภาษาอังกฤษที่สร้างขึ้นทำให้ความสามารถในการเขียนของนักเรียนกลุ่มประชากรหลังการสอนสูงกว่าก่อนการสอน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่วางไว้

อภิปรายผล

แบบฝึกการเขียนภาษาอังกฤษจากการควบคุมไปสู่การเขียนอิสระ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ผู้ศึกษาได้สร้างขึ้นเป็นแบบฝึกที่มีความเหมาะสม เพราะการสร้างได้ยึดหลักการคือ มีจุดมุ่งหมายในการฝึกอย่างชัดเจน โดยอาศัยวิธีการสอนเขียนจากการควบคุมไปสู่การเขียนอิสระ เป็นแนวทางในการสร้าง ที่เริ่มจากการฝึกเขียนตามขั้นตอนจากง่ายไปหายาก ได้แก่ ขั้นควบคุมเต็มที่ กำหนดให้เขียนแบบคัดลอก เปลี่ยนคำ เปลี่ยนโครงสร้างทางไวยากรณ์ ตามกรอบกิจกรรมที่จัดไว้ให้ และมีคำตอบที่ตายตัว ขั้นถึงควบคุมเป็นขั้นฝึกเขียนแบบให้ผู้เรียนมีอิสระในการเขียนมากขึ้น เปิดโอกาสให้สร้างภาษาเป็นภาษาที่ถูกต้อง และสื่อความหมายได้ตามคำสั่ง และมีคำตอบที่หลากหลาย ไม่ตายตัว ขั้นอิสระเป็นขั้นฝึกเขียนแบบให้ผู้เรียนกำหนดคำ กำหนดเนื้อหารายละเอียดเองและเขียนเป็นเรื่องราวตามจินตนาการที่ตนเองสร้างขึ้น ซึ่งข้อดีของการสอนเขียนแนวนี้ช่วยป้องกันไม่ให้นักเรียนเขียนผิดตั้งแต่ต้น (SEAMEO Regional Language Center, 1995, p. 28) ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการจัดกิจกรรมการสอนเขียนสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2540, หน้า 77) ที่เสนอว่า การสอนเขียนที่เน้นความถูกต้องของรูปแบบ ซึ่งแม้จะมีข้อจำกัดในทางความคิดสร้างสรรค์ แต่มีข้อดีคือจะช่วยป้องกันไม่ให้ผู้เรียนเขียนผิดตั้งแต่ต้น เปรียบเหมือนบันไดขั้นต้นของการเรียนภาษาควรนำมาสอนเด็กในระดับเริ่มเรียนและยังสนับสนุนแนวคิดของนักการศึกษากลุ่มพฤติกรรมนิยมที่เชื่อว่าในเด็กเริ่มเรียนภาษาต้องให้ความถูกต้องมาก ๆ เพื่อป้องกันการทำผิดซ้ำ จนเกิดเป็นนิสัย (Lightbown and Spada, 1993, pp. 79-80) แบบฝึกยังได้ดำเนินการสร้างตามหลักการ ในการจัดทำแบบฝึกของรัชนี้ ศรีไพรวรรณ (2517, หน้า 412-413) คือ กำหนดรูปแบบของแบบฝึกให้สอดคล้องกับจิตวิทยาและพัฒนาการของเด็กและลำดับขั้นของการเรียนรู้ จัดเนื้อหาให้ตรงกับจุดมุ่งหมายว่า จะมุ่งฝึกในด้านใด มีคำชี้แจงง่าย ๆ สั้น ๆ เพื่อให้เด็กสามารถทำตามคำสั่งได้ มีความถูกต้อง เหมาะสมกับเวลาและความสนใจของเด็กและทำแบบฝึกหลาย ๆ แบบ เพื่อให้เด็กเรียนรู้ได้กว้างขวางและส่งเสริมให้เกิดความคิด

นอกจากนี้แล้วแบบฝึกยังได้ผ่านการตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาและการใช้ภาษาจากผู้เชี่ยวชาญ และผ่านการทดลองใช้กับนักเรียนมาแล้ว ทำให้แบบฝึกนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

พอสรุปได้ว่า แบบฝึกที่ดีควรได้รับการประเมินตรวจสอบทั้งจากผู้เชี่ยวชาญ และจากการทดลอง ก่อนนำไปใช้ เพื่อทำการแก้ไขปรับปรุงจนแน่ใจว่าเมื่อนำไปใช้แล้วจะมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของโสภณ นุ่มทอง (2540, หน้า 82) ที่กล่าวว่า สื่อที่ผลิตขึ้นมาใช้ประกอบการเรียนการสอน ไม่ว่าจะเป็นชุดการสอน บทเรียนสำเร็จรูป หรือชุดฝึกก็ตาม ควรจะได้รับการประเมินตรวจสอบประสิทธิภาพของสื่อว่า เหมาะสมที่จะนำไปใช้ต่อไปหรือไม่ หรือ สื่อนี้จะส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตาม จุดประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ อย่างไร

จากการนำเอาแบบฝึกนี้ไปทดลองสอนกับนักเรียนพบว่า นักเรียนมีความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้น ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากแบบฝึกมีขั้นตอนในการดำเนินกิจกรรมที่เหมาะสมกับการฝึกทักษะการเขียนและสอดคล้องกับระดับการเรียนรู้ของผู้เรียน คือ ในขั้นเริ่มฝึกการเขียนคำศัพท์ที่ใช้เป็นคำศัพท์ที่ผู้เรียนรู้จักคุ้นเคยตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 3 พร้อมทั้งมีภาพประกอบคำศัพท์ที่น่าสนใจและเป็นไปตามลำดับความยากง่าย จึงดึงดูดความสนใจจากผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ไม่สับสน ในขั้นฝึกให้สร้างภาษาเป็นภาษาที่ถูกต้องและสื่อความหมายได้ ผู้เรียนก็ได้อาศัยคำศัพท์และรูปภาพจากขั้นต้นมาจัดเรียงเรียง เลือกเปลี่ยนโครงสร้างทางไวยากรณ์เป็นภาษาสื่อความหมายตามจินตนาการของตนเอง จนกระทั่งสามารถกำหนดคำและรายละเอียดของเนื้อหาเข้ามาเขียนเป็นเรื่องราวตามแนวคิดของตนได้ โดยใช้ช่วงเวลาที่กำหนดให้ฝึกเหมาะสมกับเนื้อหาที่ใช้ฝึกในแต่ละครั้ง ส่งผลได้จากการที่ผู้เรียนทำแบบฝึกหัดได้ถูกต้อง เสร็จตามเวลาที่กำหนด จึงทำให้ผู้เรียนเกิดความมั่นใจในการทำแบบฝึกและอยากทำเพิ่มมากขึ้น ซึ่งในการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนนั้น ครูผู้สอนได้เตรียมตัวพร้อม โดยศึกษาคู่มือการใช้แบบฝึกและทำตามลำดับขั้นตอนทุกประการ คือ อธิบายคำสั่งในแต่ละแบบฝึกให้ผู้เรียนเข้าใจอย่างละเอียด พร้อมยกตัวอย่างประกอบด้วยทุกครั้ง เพื่อให้ผู้เรียนทำได้ถูกต้อง ในระหว่างดำเนินกิจกรรมครูผู้สอนเป็นผู้ดำเนินกิจกรรม คอยดูแลให้ความช่วยเหลือให้กำลังใจ และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ทำแบบฝึกและปฏิบัติกิจกรรมเพื่อให้เกิดความรู้และความสนุกสนาน โดยเน้นให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของกิจกรรมการเรียนการสอน ในการจัดห้องเรียนครูผู้สอนจัดให้ผู้เรียนนั่งเป็นกลุ่ม ภายในกลุ่มจะมีทั้งผู้เรียนเก่งและผู้เรียนอ่อนนั่งปนกัน เพื่อครูจะได้อาศัยให้ผู้เรียนเก่งเป็นพี่เลี้ยงผู้เรียนอ่อน ซึ่งเป็นส่วนช่วยให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพขึ้น จึงสอดคล้องกับแนวการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรภาษาอังกฤษ พุทธศักราช 2539 (กรมวิชาการ, 2541, หน้า 230) ที่ว่า ให้นเน้นการสื่อสารด้วยการอ่านและเขียนเป็นพิเศษ ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ครูเป็นผู้อำนวยความสะดวกและแนะนำ ให้จัดการเรียนการสอนเป็นไปตามแผนที่จัดเตรียมไว้ เน้นกิจกรรมการเรียนการสอนที่ให้ความสนุกสนาน เพื่อให้เกิดเจตคติที่ดีต่อภาษาอังกฤษ

นอกจากนั้น จากการสังเกตขณะทำการทดลอง พบว่า ผู้เรียนตื่นตัวและสนใจกิจกรรมที่หลากหลายรูปแบบ เช่น กิจกรรม การอ่าน บัตรคำ ผู้เรียนมีโอกาสดำเนินกิจกรรมร่วมกับเพื่อนอย่างสนุกสนาน และยังได้ฝึกปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเองอีกด้วย ในการใช้เพลงประกอบการนำเข้าสู่บทเรียน ผู้เรียนมีความกระตือรือร้น และเรียนได้อย่างมีความสุข ไม่รู้สึกเบื่อหน่าย เพราะได้ร้องเพลง ได้เคลื่อนไหวร่างกาย พร้อมทำท่าทางประกอบเพลง จึงทำให้มีความหมายยิ่งขึ้น ส่วนการเล่นเกมนักเรียนให้ความร่วมมือในกิจกรรมนี้มาก เพราะได้รับความสนุกสนานจากการแข่งขันในรูปแบบของการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มและเกิดการเรียนรู้จากการนำคำและประโยคที่เรียนมาแล้วมาใช้ในการเล่นเกม ทำให้เกิดการพัฒนาทางภาษาได้ทั้ง 4 ทักษะ ผู้เรียนส่วนใหญ่กล้าแสดงออก มีความสนใจและ ตื่นตัวในการทำกิจกรรมต่าง ๆ โดยสังเกตจากการทำงานเป็นกลุ่มหรือรายบุคคล ผู้เรียนจะแสดงความตั้งใจที่ได้รับแบบฝึก สนใจในแบบฝึกที่มีรูปภาพประกอบมาก ชอบทำแบบฝึก ชอบทำงานร่วมกับเพื่อน เมื่อทำแบบฝึกเสร็จแล้วยังสนใจจะทำแบบฝึกต่อไปอีก นอกจากนี้ยังมีความต้องการระบายสีรูปภาพในแบบฝึกอีกด้วย

จากที่กล่าวมาทั้งหมดนี้คือ องค์ประกอบที่ทำให้ผู้เรียนมีความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษสูงขึ้น จึงถือได้ว่า แบบฝึกการเขียนภาษาอังกฤษจากการควบคุมไปสู่การเขียนอิสระนี้ เป็นแบบฝึกที่ดี มีประสิทธิภาพ ถ้าครูผู้สอนได้นำแบบฝึกการเขียนนี้มาใช้ในการสอนอย่างจริงจังและต่อเนื่องแล้ว เชื่อว่าจะสามารถพัฒนาทักษะการเขียนภาษาอังกฤษของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ สมดังเจตนารมณ์ของหลักสูตรภาษาอังกฤษในระดับชั้นประถมศึกษาได้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการจัดการเรียนการสอน

จากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะซึ่งอาจเป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนดังนี้

1.1 แบบฝึกการเขียนนี้เน้นการเขียนที่ถูกต้องตามโครงสร้างไวยากรณ์ ซึ่งในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผู้เรียนยังใช้ภาษาเขียนไม่ได้ ยังสับสนในการใช้คำสร้างประโยคให้เป็นถ้อยคำภาษาที่ถูกต้อง และสื่อความหมายได้ตามจินตนาการของตนเอง จึงมีการนำภาษาพูดมาใช้ในการเขียน ดังนั้นผู้สอนจึงต้องดูแลอย่างใกล้ชิด คอยแนะนำเรื่องของความถูกต้องของภาษาและโครงสร้างของประโยค เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้แบบอย่างที่ต้องการ และมีประสิทธิภาพ

1.2 การสอนด้วยวิธีนี้ในขั้นควบคุมและกึ่งควบคุม มีข้อจำกัดในเรื่องการเน้นความถูกต้องของภาษามากกว่าการคิดอิสระ จึงอาจทำให้ผู้เรียนไม่เกิดความคิดสร้างสรรค์ที่จะนำมาใช้ในการเขียนในขั้นอิสระ อย่างไรก็ตามแม้ว่าในขั้นเขียนอิสระ ผู้เรียนได้สร้างจินตนาการเรื่องราว

เป็นของตนเอง แต่ก็ยังติดขัดที่ภาษาในการสื่อความ ดังนั้นถ้าผู้สอนนำสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมในชีวิตประจำวันมาเป็นตัวอย่าง ในขณะที่กำลังสอน อาจจะทำให้ผู้เรียนมีข้อมูลในการสร้างภาษาสื่อความได้มาก ถูกต้อง และรวดเร็วขึ้น

1.3 ขั้นตอนในการฝึกในการเรียนการสอน ครูผู้สอนควรจัดลำดับขั้นตอนของกิจกรรมการสอนให้เหมาะสม โดยเฉพาะขั้นตอนในการฝึกเขียนอิสระที่ผู้เรียนต้องคิดหาคำ และประโยคมาเขียนเรื่องที่จินตนาการไว้ ซึ่งผู้เรียนแต่ละคนมีความสามารถในการกำหนดคำเพื่อสร้างประโยคสื่อความไม่เท่ากัน คือ ผู้เรียนที่มีความสามารถในการเขียนสูงจะคิดและกำหนดคำที่นอกเหนือจากที่มีอยู่ในแบบฝึกมาสร้างประโยค เขียนบรรยายเรื่องราวตามจินตนาการได้ จึงทำให้งานเขียนนั้นค่อนข้างมีความหมาย สำหรับผู้ที่มีความสามารถในการเขียนต่ำ จะทำได้เพียงนำคำและประโยคในชั้นควบคุมและกึ่งควบคุมมาเขียนบรรยายเรื่องราวตามแนวของตน ไม่สามารถคิดคำและประโยคที่นอกเหนือจากที่มีอยู่ในแบบฝึกมาใช้เขียนเรื่องได้ จึงทำให้งานเขียนนั้นไม่ก้าวหน้าไม่เสร็จตามเวลาที่กำหนด ถ้าครูผู้สอนปล่อยเวลาขึ้นนั้นให้ล่วงเลยจากที่กำหนดไว้ ผู้เรียนจะเกิดความเบื่อหน่าย หหมดความสนใจ จะทำให้การฝึกนั้นไม่ได้ผล เสียเวลาในการฝึก ดังนั้นครูผู้สอนต้องมีการเสริมแรงในแต่ละขั้นตอนอย่างเหมาะสม จึงจะทำให้การเรียนการสอนด้วยวิธีนี้มีประสิทธิภาพและบรรลุตามความมุ่งหมายได้

1.4 การสอนด้วยวิธีนี้เหมาะสำหรับชั้นเรียนขนาดเล็ก และควรสอนในชั่วโมงเรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าในการปฏิบัติกิจกรรมการเขียนนั้นส่วนใหญ่เป็นกิจกรรมเดี่ยวที่มุ่งเน้นการฝึกภาษาที่ใช้สื่อความที่ถูกต้องตามหลักภาษา และเป็นไปตามลำดับของขั้นตอนการฝึก ดังนั้นผู้สอนควรมีบทบาทในฐานะเป็นผู้ควบคุม และแก้ไขข้อผิดพลาดทันทีพบเห็นว่า ผู้เรียนเขียนไม่ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 เนื่องจากในการปฏิบัติกิจกรรมในแต่ละขั้นตอนการเขียน นักเรียนที่มีความสามารถต่างกันจะมีความกระตือรือร้นในการเขียนต่างกัน ดังนั้นจึงควรศึกษาว่า นักเรียนที่มีระดับความสามารถทางภาษาต่างกัน จะมีความสามารถในการเขียนต่างกันหรือไม่ เมื่อเรียนจากการใช้แบบฝึกการเขียนนี้

2.2 ควรทำการศึกษาสร้างแบบฝึกในการสอนทักษะด้านอื่น ๆ เช่น การพูด การฟัง และการอ่าน โดยต้องเน้นฝึกในแต่ละด้านให้มาก จนนักเรียนมีความสามารถนำทักษะด้านที่ฝึกไปใช้ได้

2.3 ควรทำการศึกษาเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้แบบฝึกการเขียนภาษาอังกฤษจากการควบคุมไปสู่การเขียนอิสระ กับการสอนในวิชาภาษาไทยบ้าง เนื่องจากกระบวนการเขียนภาษาอังกฤษกับกระบวนการเขียนภาษาไทยมีลักษณะที่ใกล้เคียงกัน